

**הצעת חוק אשראי הוגן (תיקון מס' 3 לחוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, התשנ"ג-1993) –
נוסח משולב לקראת הדיון הקבוע ליום 4.7.2017:**

בתחילת המסמך יובאו הסעיפים שנדונו בישיבות הקודמות, לרבות השינויים שהוסכמו בנוסח הסעיפים הללו (מודגשים בצהוב שינויים בנוסח שנעשו לאחר הישיבה הקודמת). **בהמשך המסמך יובא נוסח משולב של הסעיפים שטרם נדונו.**

סיכום הישיבות הקודמות:

חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות אשראי הוגן, תשנ"ג-1993

1. בחוק זה –
- "בעל רישיון למתן אשראי", בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי – כמשמעותו בחוק שירותים פיננסיים מוסדרים;
- "הלוואה" – כל עסקת אשראי, לרבות ניכיון שטר; **השר, בהסכמת שר האוצר ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט רשאי לקבוע סוגי עסקאות אשראי לגביהן לא מתקיימות תכליות החוק, עליהן לא יחולו הוראות החוק, כולו או חלקו.**
- "חברה מנהלת" – כהגדרתה בחוק קופות גמל;
- "חוק הבנקאות (רישוי)" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;
- "חוק הפיקוח על הביטוח" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;
- "חוק קופות גמל" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;
- "חוק שירותים פיננסיים מוסדרים" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, התשע"ו-2016;
- "לווה" – יחיד המקבל הלוואה, וכן תאגיד מסוג התאגידים שקבע שר המשפטים לפי סעיף 15אב, המקבל הלוואה;
- "מבטח" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;
- "מלווה" – מי שנותן הלוואה, למעט תאגיד בנקאי ותאגיד עזר כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 וכן מי שעוסק בהפעלת מערכת לתיווך מקוון באשראי;
- "מלווה מוסדי" מלווה שהוא אחד מאלה:
- (1) תאגיד בנקאי, תאגיד עזר או סולק;

(2) מבטח;

(3) חברה מנהלת;

(4) גוף אחר שקבע שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר בעל רישיון למתן אשראי

(5) בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי;

(6) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי;

"מסגרת אשראי" – התחייבות של מלווה להעמדת אשראי עד סכום מסוים, אשר מימושו בפועל ומועדי פירעונו, בתוך תקופת המסגרת, נתון בידי הלווה;

"מערכת לתיווך מקוון באשראי" – מערכת מקוונת הפועלת באמצעות רשת האינטרנט, המשמשת לתיווך בין מלווים ללווים לשם ביצוע – כהגדרתה בסעיף 25 לחוק שירותים פיננסיים מוסדרים עסקאות למתן אשראי ולתפעולן של עסקאות כאמור;

"המפקח על הבנקים" – כמשמעותו בסעיף 5 לפקודת הבנקאות, 1941¹;

"המפקח על נותני שירותי פיננסיים" – כמשמעותו בסעיף 2 לחוק שירותים פיננסיים מוסדרים²;

"סולק" – כהגדרתו בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי);

"סכום ההלוואה" – הסכום שבו מחוייב הלווה לפי חוזה ההלוואה, או כל חלק ממנו, לפי הענין, למעט ריבית וריבית פיגורים;

"ריבית" – ריבית או הפרשי הצמדה, לפי הענין;

"ריבית פיגורים" – ריבית נוספת שנדרש לווה לשלם בשל פיגור בתשלום לפי חוזה ההלוואה, בין שנקראת ריבית פיגורים ובין שנקראת בשם אחר; לענין זה לא יובאו בחשבון הוצאות סבירות ממשיות שהוציא המלווה לגביית התשלום שבפיגור כאמור בסעיף 7א; ולענין ניכיון שטר – ריבית שדורש המלווה בגין אי פירעון של השטר, בין מהלווה ובין ממושך השטר;

"שיעור העלות הממשית של האשראי" – היחס שבין סך כל התוספות לבין הסכום שקיבל הלווה בפועל, בחישוב שנתי;

"שיעור עלות האשראי המרבי" – כמפורט בתוספת הראשונה, לפי הענין;

"שיעור ריבית הפיגורים המרבי" – כמפורט בתוספת השניה, לפי הענין;

"תאגיד בנקאי" ו"תאגיד עזר" – כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי);

"תוספת" – כל סכום שנדרש לווה לשלם בקשר לחוזה ההלוואה מעבר לסכום שקיבל בפועל מן המלווה, למעט אלה:

¹ 5. (א) הנגיד רשאי למנות מפקח על הבנקים (להלן – המפקח), ומשנתמנה יהיה עובד בנק ישראל ובידיו יהיו הפיקוח הכללי והבקורת על כל תאגיד בנקאי ותהא לו או לבאים מטעמו הסמכות לדרוש מתאגיד בנקאי וכן מדירקטור, מעובד או מרואה החשבון של תאגיד בנקאי, למסור לו ידיעות ומסמכים שבידיהם הנוגעים לעסקי התאגיד הבנקאי וכל תאגיד שבשליטתו, או לאפשר לו לעיין בכל מסמך כאמור, להעתיקו או לצלמו; נדרשה ידיעה המאוחסנת במחשב, תומצא הידיעה בדרך שתידרש.

² 2. (א) הממונה כהגדרתו בחוק הפיקוח על קופות גמל, יהיה המפקח על נותני שירותים פיננסיים, ואולם רשאי שר האוצר למנות במקומו עובד משרד האוצר למפקח על נותני שירותים פיננסיים.
(ב) המפקח ייתן רישיונות והיתרים לפי חוק זה ויפקח על פעולתם של נותני שירותים פיננסיים.

(1) ריבית פיגורים

(2) בלמעט-הוצאות שהוציא המלווה לגביית התשלום שבפיגור כאמור בסעיף 7א

(3) הוצאות שמשולמות למי שאינו המלווה שקבע השר, בהסכמת שר האוצר ונגיד בנק ישראל;

ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ובין היתר, אגרה בגין רישום שעבוד במרשם;

——— "יתרת החוב" - הסכום שהלווה חייב למלווה בנקודת זמן מסוימת, כשהוא מורכב מסכום ההלוואה, מהתוספת ומריבית הפיגורים ובהפחתת הסכומים ששולמו בפועל על ידי הלווה למלווה, והכל כפי שהוא עד אותה נקודת זמן.

2. חוזה הלוואה בין מלווה ללווה טעון מסמך בכתב המשקף את גמירת דעתם של הצדדים להתקשר בחוזה. הסכמת הלקוח לכריתת החוזה תינתן במפורש ותתועד בידי המלווה, לרבות בדרך של חתימת הלקוח על חוזה ההלוואה; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין אופן תיעוד הסכמת הלקוחה הסכמה כאמור.

3. (א) מלווה, העומד לחתום על לכתובת חוזה הלוואה עם לווה, יתן ימסור לו עותק ממנו והזדמנות סבירה לעיין בו לפני חתימתו הכריתה, וכן ימסור לו עותק חתום ממנו לאחר החתימה הכריתה, עותק מהחוזה שנכרת ומתיעוד הסכמת הלווה, והכל בהתאם לפרטי ההתקשרות שמסר הלווה; לעניין זה "מסירה", לרבות באמצעים אלקטרוניים.

(ב) מלווה יכלול בחוזה הלוואה יכלול גילוי מלא של הפרטים האלה:

(1) שמות המלווה, הלווה והערב להלוואה, מספרי הזהות שלהם, ומעניהם המלאים ואם המלווה הוא חברה – גם מספר הח.פ של החברה;

(2) סכום ההלוואה;

(3) הסכום שקיבל הלווה בפועל, כפי שידוע במועד ההלוואה;

(4) שיעור הריבית, ביחס לסכום ההלוואה, בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית, בהתאם למועדי פרעון ההלוואה;

(5) בהלוואה בריבית משתנה -- בסיס הריבית, מרכיבי הריבית המשתנה, העקרונות לשינוי שיעור הריבית, מועד השינוי או האירועים שבעקבותיהם ישונו השיעורים;

(6) בהלוואה צמודה למדד או לבסיס אחר -

(א) סוג הצמדה ושיעורה, ובסיס הצמדה ומועדו;

(ב) הרכיבים שעליהם חלה הצמדה;

(7) ציון כל התוספות שאינן מנויות בפסקאות (4) עד (6), תוך פירוט סכומיהן;

(7א) ציון כל ההוצאות לפי סעיף קטן (3) להגדרת תוספת הקבועה בסעיף 1, וכן פירוט הסכומים, ככל

שהם ידועים לו;

(8) שיעור העלות הממשית של האשראי;

(א8) שיעור עלות האשראי המרבי החל לגבי ההלוואה;

(ב8) שיעור עלות ריבית הפיגורים המרבי החל לגבי ההלוואה;

(9) תקופת ההלוואה, וסכומי התשלומים לפרעון ההלוואה ומועדיהם, בפירוט סכום

ההלוואה והריבית בכל תשלום לפי הידוע בעת הצמדת-כריתת חוזה ההלוואה ובלבד שיובהר ללווה
בהלוואה שיש עמה הצמדה או ריבית משתנה, כי הסכום עשוי להשתנות במהלך תקופת ההלוואה עקב
שינויי שיעור הריבית וההצמדה;

(10) הצעדים, על פי הדין ועל פי החוזה, שרשאי המלווה לנקוט בשל אי-תשלום במועד,
לרבות העמדת הלוואה לפרעון מיידי, והתנאים לנקיטת צעדים אלה;

(11) שיעור ריבית הפיגורים בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית, לפי הידוע בעת
הצמדת-כריתת חוזה ההלוואה;

(11א) קיומה של זכות לפירעון מוקדם של ההלוואה ותנאיה;

(11ב) סך סכום התוספת שיתווסף לקרן ההלוואה, אם זו תשולם במועדה בתנאי הריבית
והתוספת, כפי שהם במועד כריתת הסכם ההלוואה ובלבד שיובהר ללווה בהלוואה שיש עמה הצמדה או
ריבית משתנה, כי הסכום עשוי להשתנות במהלך תקופת ההלוואה עקב שינויי שיעור הריבית וההצמדה;

(11ג) זהות הגורם המפקח על פעילותו של המלווה;

(12) כל פרט אחר שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל
ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

(13) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של
הכנסת, רשאי לפטור סוגי הלוואה מחובת הגילוי לפי סעיפים 3(א) ו-3(ב), כולו או חלקו, ובתנאים
שיקבעו.

(ג) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל, לקבוע את העקרונות או
השיטות לחישוב הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב).

(ד) שר המשפטים רשאי לקבוע טפסים לגילוי הפרטים לפי סעיף קטן (ב).

(ה) מלווה יבטיח מתן גישה סבירה לחוזה ההלוואה ולתנאיו ללקוח במהלך תקופת החוזה וזמן סביר
לאחריה.

(ה-1) לא יפרסם מלווה פרסומת אף אם היא פרסומת המותרת לפי דין ולא ינקוט דרך שיווק
אחרת, המעודדות נטילת הלוואה על ידי לווה, אלא אם כן הן כוללות את שם המלווה וצורפה להן
אזהרה בנוסח זה: "איעמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרום חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה
לפועל"; "ואולם החובה לכלול את שם המלווה כאמור לא תחול על מפעיל מערכת מקוונת המיועדת
למתן הלוואות ולקבלתן או לביצוע

תשלומים לאחר, אם מפעיל המערכת אינו נותן ההלוואה או מקבלה.

הערה: סעיף קטן (ו) הוא הוראת שעה שנכללה כתיקון לחוק אשראי חוץ-בנקאי במסגרת חוק חובת
אזהרה בפרסום ובשיווק של הלוואה (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017. תוקף הסעיף עד מועד תחילתו של
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים.

(12) נתן המלווה את ההלוואה שלא במועד כריתת חוזה ההלוואה, ימסור ללווה בכתב את
הסכום שקיבל הלווה בפועל ואת הפרטים הקבועים בסעיף 3(ב) ו-3(ב) (11) ככל שחל בהם שינוי ממועד
הכריתה; שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל, רשאי לקבוע חובות גילוי נוספות
שיחולו על המלווה לאחר כריתת חוזה ההלוואה.

4. מבלי לגרוע מזכותו של הלווה לסעדים לפי חוק זה או לפי כל דין אחר, יחולו הוראות סעיפים 12(ב) ו-15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, לפי הענין, אם לא קיים המלווה את חובת הגילוי לפי סעיף 3.

4א. בחוזה הלוואה שנקבעה בו הצמדה או ריבית משתנה ובכלל זה ריבית פיגורים משתנה, יהיו בסיס הצמדה או בסיס הריבית, לפי הענין – מדד, ריבית או בסיס אחר שאין למלווה שליטה על קביעתם והמפורסמים לציבור לפי דין או נוהג.

5. הגבלת שיעור העלות הממשית של האשראי מדי חודש בחדשו, של העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא-צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

(א) בחוק זה, "שיעור עלות האשראי המרבי" – פי שניים ורבע מן השיעור שיפרסם בנק ישראל מדי חודש בחדשו, של העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא-צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

(ב) שיעור העלות הממשית של האשראי לא יעלה בחישוב שנתי על שיעור עלות האשראי המרבי, לפי הידוע בעת חתימת חוזה ההלוואה, נקבעה בחוזה ההלוואה ריבית משתנה או הצמדה, לא יעלה שיעור העלות הממשית של האשראי בחישוב שנתי על שיעור עלות האשראי המרבי, לפי הידוע במועד שבו משתנה שיעור הריבית, לענין ריבית משתנה, או במועד כל תשלום, לענין הצמדה.

(ג) השיעור המרבי של העלות הממשית של האשראי, כאמור בסעיף קטן (ב), יחושב ביחס ליתרת החוב כפי שהיא בתחילת כל שנה ממועד ההלוואה.

(א) לא יכרות מלווה חוזה הלוואה שבו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד כריתת החוזה עולה על שיעור עלות האשראי המרבי הידוע באותו מועד, ולא יקבל תשלום לפי חוזה כאמור.

(ב) מלווה יכול לתנאי בחוזה הלוואה ולפיו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד כריתת החוזה לא יעלה על שיעור עלות האשראי המרבי הידוע באותו מועד, כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) נכרת חוזה הלוואה ומתקיים אחד מאלה, יחושב שיעור העלות הממשית של האשראי לענין סעיף 4אקטן (א), כאילו נקבעה בחוזה ההלוואה ריבית קבועה בשיעור הריבית הגבוהה ביותר מבין הריביות שגבה המלווה מהלווה במסגרת אותו חוזה:

(1) החוזה נערך בלא מסמך בכתב בניגוד להוראות סעיף 2;

(2) החוזה אינו כולל את הפרטים האמורים בסעיף 3(ב) עד (9) + (11);

(3) נקבע בחוזה ההלוואה בסיס הצמדה או בסיס ריבית שאינו כאמור בסעיף 4א.

6. שיעור ריבית הפיגורים לא יעלה בחישוב שנתי על חמישית שיעור העלות הממשית של האשראי.

(א) לא יכרות מלווה חוזה הלוואה שבו שיעור ריבית הפיגורים הידוע במועד כריתת החוזה עולה על שיעור ריבית הפיגורים המרבי הידוע באותו מועד, ולא יקבל תשלום לפי חוזה [שיעור] כאמור.

(ב) מלווה יכול לתנאי בחוזה הלוואה שלפיו שיעור ריבית הפיגורים הידוע במועד כריתת החוזה לא יעלה על שיעור ריבית הפיגורים המרבי הידוע באותו מועד, כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) נכרת חוזה הלוואה ומתקיים אחד מאלה, יחושב שיעור ריבית הפיגורים לענין סעיף קטן (א), כאילו נקבעה בחוזה ההלוואה ריבית פיגורים קבועה בשיעור ריבית הפיגורים הגבוהה ביותר מבין הריביות שגבה המלווה מהלווה במסגרת אותו חוזה:

(1) החוזה נערך ללא מסמך בניגוד להוראות סעיף 2;

_____ (2) החוזה אינו כולל את הפרטים האמורים בסעיף 3(ב) עד (9) ו-11);

_____ (3) נקבע בחוזה ההלוואה בסיס הצמדה או בסיס ריבית, לעניין ריבית פיגורים, שאינו כאמור

בסעיף 4א.

7. (א) מלווה מבלי לגרוע מהוראות כל דין, מלווה זכאי להקדים את מועד הפרעון של ההלוואה, כולה או חלקה, אם היה חשש ממשי לאי פירעון ההלוואה, הסיכון הכרוך בהלוואה גדל בשיעור ניכר, במקרה של הפרה יסודית של החוזה או תנאים אחרים המחייבים ביצוע מיידי של פעולה לגבי ההלוואה. לעניין זה לא יראו בנסיבות אלה כמקימות חשש ממשי:

(1) פיגור בתשלום אחד בלבד, שאירע עד שלוש פעמים לאורך תקופת ההלוואה, בהלוואה שמשולמת בתשלומים;

(2) פיגור בסכום שנמוך מ-5% מסכום ההלוואה לתקופה שאינה עולה על 30 ימים, לא יהיה זכאי להקדים את מועד הפרעון של ההלוואה, כולה או חלקה, בשל כך בלבד שעבר המועד המוסכם לתשלום שיעור אחד מן השיעורים להחזר ההלוואה והלווה לא פרע את התשלום.

הערה: קיימת עדיין מחלוקת באשר לנוסח סעיף קטן (א), ובפרט באשר להשמטת החריגים שהיו מפורטים בסעיף.

(ב) פיגור הלווה בתשלום של יותר משיעור אחד מן השיעורים להחזר ההלוואה ברציפות ובמשך תקופה מצטברת העולה על 31 ימים, רשאי המלווה לדרוש את הקדמת מועד הפרעון של יתרת ההלוואה, פרע הלווה את התשלום שבפיגור בתוספת ריבית פיגורים, לא ייחשב הדבר לענין הקדמת מועד הפרעון בשל פיגור בתשלומים לאחר מכן.

(ג) ביקש המלווה להקדים את מועד הפרעון של יתרת ההלוואה, ישלח ללווה התראה **נדבב** הקדמת מועד הפירעון, וכן יציין בה את דרישתו לתקן את הטעון תיקון ככל שניתן, כג עליו לשלם את התשלומים שבפיגור תוך תקופה שלא תפחת מ-14-21 ימי עסקים מיום משלוח הדרישה, וכי אם לא יעשה כן, תעמוד יתרת ההלוואה לפרעון מיידי ותיווסף עליה ריבית פיגורים ממועד ההעמדה לפרעון מיידי ועד למועד התשלום בפועל.

(ד) המלווה יפרט בהתראה את הסכום של כל תשלום שבפיגור, את סכום ריבית הפיגורים שנצבר עד ליום משלוח הדרישה, **ככל שישנם**, וכל סכום מיתרת ההלוואה שיוקדם מועד פרעונו **בהתאם לאמור בסעיף קטן (ה)**; שר המשפטים רשאי לקבוע דרך למשלוח ההתראה, ופרטים נוספים שייכללו בה.

(ה) **חלפו ימי ההתראה ולא תיקן הלווה את הטעון תיקון לא שילם הלווה כנדרש**, רשאי המלווה להעמיד לפרעון מיידי כל סכום מיתרת ההלוואה כפי שפורט בהתראה, ותיווסף עליה ריבית פיגורים ממועד ההעמדה לפרעון מיידי ועד למועד התשלום בפועל.

(ו) לענין זה, "יתרת ההלוואה" - יתרת סכום ההלוואה, במלואה או בחלקה, בצירוף הריבית שנצברה עד למועד ההעמדה לפרעון מיידי.

(ז) מלווה לא חייב למסור התראה כאמור בסעיף קטן (ג), אם קיימות נסיבות מיוחדות שבהן יש-חשש ממשי שעמידה בהוראות סעיף קטן זה, תוביל לפגיעה ביכולת הגבייה של המלווה בשל אחד מאלה:

(1) שינוי לרעה בכושר הפירעון של הלקוח;

(2) תנאים אחרים המחייבים ביצוע מיידי של פעולה לגבי ההלוואה.

ובלבד שניתנה התראה ללווה בהקדם האפשרי.

הערה: יש לשים לב כי בסעיף המוצע נעשו שינויים משמעותיים נוכח הערות איגוד הבנקים, ובהתבסס בין היתר, על הוראות סעיף 1א5 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

א7. הוציא המלווה הוצאות לשם גביית תשלום שהלווה פיגר בתשלומו לפי חוזה ההלוואה, ושרשאי המלווה, לפי חוזה ההלוואה, לגבות את ההוצאות כאמור מהלווה, יגבה רק הוצאות סבירות שהוצאו כאמור; שר המשפטים רשאי לקבוע את סוג ההוצאות שרשאי המלווה לגבות מהלווה כאמור, את הסכום המרבי שלהן ואת התנאים לגבייתן.

8. (א) הגיש מלווה תובענה בבית משפט נגד לווה, או הגיש נגדו בקשה ללשכת הוצאה לפועל לביצוע פסק דין או לביצוע שטר או לביצוע תביעה על סכום קצוב, והכל בקשר לחוזה הלוואה, יצרף לכתב התביעה או לבקשה העתק של חוזה ההלוואה וכן העתק של פסק הדין או של החוזה את השטר, לפי הענין. בהיעדר אסמכתא לחוזה הלוואה, שכוללת את כל הפרטים שיש לגלותם במסגרת חוזה ההלוואה, מלווה מוסדי יהיה רשאי להציג רשומה מוסדית בקשר לחוזה ההלוואה בהתאם להוראות הדין.

(ב) בתובענה או בקשה כאמור בסעיף קטן (א) יציין המלווה את הסכום שתשלומו נדרש ואת אופן חישובו, וכן פרטים אלה:

(1) כל הפרטים שיש לגלותם לפי סעיף 3(ב) ולעניין של מלווה מוסדי – גם הפרטים שעליו לגלותם לפי חוק אחר החל בעניין, כאמור בסעיף 16(ב) וכן קיומן של התראות בשל הפיגור בתשלומים;

(2) התשלומים ששילם הלווה לפרעון ההלוואה ומועדיהם, בפירוט סכום ההלוואה והריבית בכל תשלום;

(3) יתרת החוב במועד הגשת התובענה;

(4) התשלומים שבפיגור, בחלוקה לקרן, הצמדה, ריבית וסכומי הריבית-וריבית הפיגורים ביחס אליהם שנצברו עד למועד הגשת התובענה;

(5) כל סכום שמועד פרעונו הוקדם, וסכום הריבית ביחס אליו שנצבר עד למועד הגשת התובענה;

(א5) הסכום שהמלווה דורש מהלווה בשל הוצאות שהוציא לגביית תשלום שהלווה פיגר בתשלומו, כאמור בסעיף א7;

(6) כל פרט אחר שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל.

9. (א) ראה בית המשפט בתובענה בקשר לחוזה הלוואה, כי החוזה או תנאי בו אינם מתאימים להוראות סעיפים 5, 6 או 7, או כי המלווה לא גילה גילוי מלא של הפרטים המהותיים לחוזה ההלוואה כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים לדרישות לפי חוק זה, ולגבי מלווה מוסדי – לדרישות לפי חוק זה או לפי חוק אחר החל בעניין כאמור בסעיף 16(ב), יורה בית המשפט, ביוזמתו או על פי בקשה, ולאחר שנתן הזדמנות לצדדים להשמיע טענותיהם, לבטל את החוזה או את התנאי או לשנותו, הכל במידה הנדרשת כדי להתאימו לדרישות החוק, ולפי הענין.

(ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א) או מכל תרופה אחרת שבדין, רשאי בית המשפט להתאים את שיעור העלות הממשית של האשראי ואת שיעור ריבית הפיגורים לשיעורים המרביים המותרים על פי סעיפים 5 ו-6, או לקבוע שיעור נמוך יותר, לצוות על השבה של כל סכום

הוצאות לגביית
תשלום שבפיגור

סדרי דין

ביטול או שינוי תנאי
בבית משפט

שקיבל המלווה מן הלווה שלא בהתאם להוראות חוק זה, לחייב את המלווה בהוצאות שנגרמו ללווה, וליתן כל הוראה אחרת שתיראה צודקת בנסיבות הענין.

10. (א) ~~ביקש מלווה נקיטת הליכים של הוצאה לפועל נגד לווה בדרך של ביצוע פסק דין שניתן במעמד צד אחד, רשאי ראש ההוצאה לפועל, על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים, מטעמים שיירשמו, אם היה לו יסוד להניח כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים לדרישות חוק זה.~~

(ב) ~~ביקש מלווה נקיטת הליכים של הוצאה לפועל נגד לווה בדרך של ביצוע שטר שחתם הלווה בקשר לחוזה הלוואה, רשאי ראש ההוצאה לפועל בכל עת, ביוזמתו או על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים, אם היה לו יסוד להניח כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים להוראות סעיפים 2, 5, 6 או 7, או כי המלווה לא גילה גילוי מלא של הפרטים המהותיים לחוזה ההלוואה.~~

(א) ביקש מלווה לנקוט הליכי הוצאה לפועל נגד לווה בדרך של ביצוע פסק דין שניתן במעמד צד אחד, ביצוע שטר או ביצוע תביעה על סכום קצוב, בקשר לחוזה ההלוואה, רשאי מנהל לשכת ההוצאה לפועל או רשם ההוצאה לפועל, לפי העניין, ביוזמתו או על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים ובכלל זה להורות על אי-פתיחת תיק או סגירתו, אם היה לו יסוד להניח כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים לדרישות לפי חוק זה, ולגבי מלווה מוסדי – לפי חוק אחר החל בעניין כאמור בסעיף 16(ב). ואולם, מבלי לגרוע מהוראות חוק ההוצאה לפועל, – מנהל לשכת ההוצאה לפועל רשאי לסרב לנקוט בהליכים כאמור לביצוע שטר או תביעה על סכום קצוב פעולה כאמור בנסיבות המנויות בצו שקבע שר המשפטים באישור ועדת החוקה.

נותר לבדיקה: האם להתנות את הפעלת הסמכות ביוזמת הרשם, בכך שהוא נתן לזוכה הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ב) בוטל.

(ג) ביקש מלווה נקיטת הליכים כאמור בסעיף קטן (א), והשהה את ההליכים ללא טעם סביר, רשאי ראש רשם ההוצאה לפועל, ביוזמתו או על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים כאמור באותו סעיף קטן, וכן רשאי הוא לקבוע ריבית **ריבית פיגורים** בשיעור נמוך מן השיעור של חוזה ההלוואה **לתקופת השיהוי**.

(ד) סירב ראש ההוצאה לפועל לנקוט הליכים כאמור, יעביר את הענין לבית המשפט המוסמך, בית המשפט ידון בענין הוגש לבית המשפט המוסמך ערעור על החלטה לפי סעיף זה לסרב לנקוט הליכים של הוצאה לפועל לפי סעיף זה, ידון בית המשפט בעניין כאילו הגיש הלווה בקשה לבית המשפט לביטול חוזה ההלוואה או תנאי בו, או לשינוים, כאמור בסעיף 9.

(ה) ~~על אף האמור בסעיף קטן (ד), רשאי ראש ההוצאה לפועל לאשר הסכם בין מלווה ללווה לפיו ישונו התנאים של חוזה ההלוואה כדי להתאימו לדרישות חוק זה, וליתן להסכם תוקף של פסק דין.~~

11. נפתח נגד הלווה הליך בבית משפט או בהוצאה לפועל לביצוע שטר שחתם הלווה בקשר לחוזה הלוואה, יהיו זכויות האוחז בשטר כפופות להוראות חוק זה כאילו היה המלווה, אלא אם כן הוכיח האוחז בשטר כי הוא אוחז בו בתום לב ובעד תמורה, וכי הוא לא ידע שמקור השטר בחוזה הלוואה כאמור.

12. כל טענה העומדת ללווה לפי חוק זה, תעמוד גם לערב להלוואה.

13. על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט בהליכים לפי סעיף 9 לקבל כראיה עדות בעל-פה.

14. החלטת ראש-רשם הוצאה לפועל לפי חוק זה ניתנת לערעור בזכות לפני בית המשפט המחוזי שלום.

15. (א) הוראות סעיפים 2, 3, 5(ב) ו(ג)1-ו2, 6(ב) ו(ג)1-ו2 ו-7 לא יחולו על מלווה יחיד שנתן הלוואה שלא דרך עיסוק; לעניין זה יראו מלווה שנתן הלוואה למי שאינו קרוב משפחתו כמי שנתן הלוואה דרך עיסוק אלא אם כן הוכיח המלווה כי ההלוואה ניתנה שלא דרך עיסוק. בסעיף קטן זה "קרוב משפחה" – בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, לרבות חורגים, וכן אדם אחר הסמוך על שולחנו של המלווה. התעורר ספק סביר ביחס למתן ההלוואה על דרך של עיסוק – יזוכה הנאשם].

(ב) הוראות סעיפים 5-ו6-6 לא תחול יחולו על –

(1) הלוואה שהסכום שקיבל הלווה בפועל עולה על 1,197,707.36 שקלים חדשים, או על כל סכום אחר שקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת;

(2) הלוואה שחל עליה צו לענין שיעור הריבית המרבי לפי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ג) הסכום האמור בפסקה (ב)1) ישנתה ב-1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הודעה על השינוי תפורסם ברשומות.

(ד) הוראות סעיפים 2 עד 7, 15 ו-15d לא יחולו על מלווה שנתן הלוואה באמצעות בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך מקוון באשראי, וכל זאת מבלי לגרוע מחובתו של בעל רישיון כמלווה:-

הסעיפים שטרם נדונו – נוסח משולב עם הצעת החוק המעודכנת:

[מסומן באפור – הערות או תוספות של הייעוץ המשפטי לוועדה]

(ד) הוראות חוק זה לא יחולו על הלוואה שבה הלווה אינו נדרש לשלם כל תוספת [למעט הצמדה למדד המחירים לצרכן או מדד מוסכם אחר?]:-

(ה) הוראות חוק זה לא יחולו על מי שעיסוקו במתן אשראי שאינו נושא ריבית, ליחיד או לאחר שעיסוקו במתן אשראי כאמור- לעניין עיסוק כאמור, שלא למטרת רווח, שפטור מחובת קבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לסעיף 13(א)15 לחוק שירותים פיננסיים מוסדרים; לעניין סעיף זה- "ריבית"- כהגדרתה בסעיף 25א בחוק שירותים פיננסיים מוסדרים:-

הערה: הסעיף נועד להחריג גמ"חים מתחולת החוק:-

15א. בחוזה הלוואה בין לווה למלווה הכולל רק מסגרת אשראי, יחולו הוראות החוק זה בשינויים הבאים:

(1) "שיעור העלות הממשית של האשראי" – היחס שבין סך כל הסכומים שנדרש לווה לשלם בקשר לחוזה ההלוואה, מעבר לסכום שהמלווה התחייב להעמיד ללווה, למעט ריבית פיגורים והוצאות שהוציא המלווה לגביית התשלום שבפיגור כאמור בסעיף 7א, לבין הסכום שהמלווה התחייב להעמיד ללווה;

(2) חובת הגילוי לפי סעיף 3(ב) תחול על חוזה ההלוואה שקובע את התנאים הכלליים של מסגרת האשראי בשינויים הבאים:

(א) סכום ההלוואה לפי פסקת משנה (2) יהיה הסכום שהמלווה התחייב להעמיד ללווה;

(א)4(ב) פסקת משנה (2) פסקה (3) לא תחול;

[=כלומר ציון הסכום שקיבל הלווה בפועל]

(ג) לעניין פסקת משנה פסקה (4) חובת הגילוי תחול לעניין שיעור הריבית, ביחס לסכום ההלוואה, בחישוב שנתי;

(ד) ציון כי הריבית תחול על כל סכום של ניצול יתרת מסגרת האשראי לרבות סכומי הריבית שטרם נפרעו ושנצברו בגין תקופות קודמות;

(ה) לעניין פסקת משנה פסקאות (4) ו-11(1) חובת הגילוי תחול לעניין שיעור ריבית הפיגורים בחישוב שנתי, לפי הידוע בעת חתימת חוזה ההלוואה;

(3) מלווה ימסור ללווה דוח תקופתי [לאיזו תקופה?] הכולל פרטים אודות מימוש מסגרת האשראי והסכומים שהוא נדרש לשלם בשל מימוש המסגרת; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין תדירות מסירת הדוח וכן רשאי הוא לקבוע את הפרטים שיכללו בו.

(א)4(4) הוגדלה מסגרת האשראי באותם תנאים, לא תחול חובת הגילוי לפי סעיף 3(ב) לא יחולו החובות לפי סעיפים 3(א) ו-3(ב) במועד הגדלת המסגרת; המלווה ימסור ללווה לאחר מועד הגדלת מסגרת האשראי מסמך המתעד את הגדלת מסגרת האשראי ואת מסגרת האשראי החדשה [בציון- הריבית בחישוב שנתי].

תחולה בשינויים לעניין ניכיון שטר:

1א15. בחוזה הלוואה בין לווה למלווה שהוא נכיון שטר שמשך מי שאינו הלווה, יראו בגילוי הפרטים שלהלן משום מילוי חובת הגילוי לפי סעיף 3(ב):

(1) לעניין חוזה ההלוואה הקובע את התנאים הכלליים של ניכיון שטר - הפרטים שבסעיף 3(ב)1, וכן הפרטים האמורים לגבי מי שהתחייב לקיים את השיק לרבות פרטי מסב השיק, ככל שידועים למלווה, ואת הפרטים שבסעיף 3(ב)10, 3(ב)11, 3(א)11 ו-3(ב)11ג;

(2) המלווה ימסור ללווה טרם ביצוע הניכיון מסמך משלים הכולל פרטים אלה:

(א) סכום השטר;

(ב) כל סכום שינוכה מהשטר;

(ג) הסכום שקיבל הלווה בפועל;

(ד) שיעור העלות הממשית של האשראי;

(ה) שיעור ריבית הפיגורים בחישוב שנתי, המביא בחשבון גם ריבית דריבית, לפי הידוע במועד ניכיון השטר;

(ו) שיעור עלות האשראי המרבי החל לגבי ההלוואה;

(ז) שיעור עלות ריבית הפיגורים המרבי החל לגבי ההלוואה;

הרחבת תחולה לגבי תאגידים:

15ב. שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע סוגי תאגידים שיראו אותם כלווים לעניין חוק זה; השר רשאי לקבוע, בהסכמה עם שר האוצר ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה, תחולה של הוראות מסוימות על סוגים של תאגידים; קבע השר כאמור, לא יראו כהלוואה, לעניין חוק זה, רכישה של תעודות התחייבות שהוצעו לציבור על פי תשקיף כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, רכישה של תעודות התחייבות שפרק ה'3 לחוק האמור חל עליהן, ורכישה של תעודות התחייבות הרשומות או המיועדות להירשם למסחר בבורסה בהתאם לתקנון הבורסה כמשמעותו בסעיף 46 לאותו חוק.

עונשין:

15ג. (א) מלווה שעושה אחד מאלה, דינו מאסר שלוש שנים:

(1) כרת חוזה הלוואה בלא מסמך בכתב או חוזה הלוואה שאינו כולל את כל הפרטים המנויים בסעיף 3(ב)(2) עד (9), ו-(11), ולעניין חוזה הלוואה הכולל רק מסגרת אשראי- את הפרטים המנויים באותו סעיף כפי שהוא מוחל בסעיף 1א15(2), ולעניין חוזה הלוואה הכולל רק ניכיון שטר את הפרטים המנויים באותו סעיף, כפי שהוא מוחל בסעיף 1א15(2), בניגוד להוראות סעיפים 2 או-3, או 1א15 או 1א15(2), והכל במטרה להתחמק מהחובות או מהאיסורים הקבועים בסעיף 5א(א) בחוק זה;

(2) כרת חוזה הלוואה שבו שיעור העלות הממשית של האשראי או שיעור ריבית הפיגורים הידוע במועד כריתת החוזה עולה על שיעור עלות האשראי המרבי או על שיעור ריבית הפיגורים המרבי, לפי העניין, הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיפים 5א(א) או 6א(א), ושיעור העלות הממשית בתוספת שיעור ריבית הפיגורים עולה על השיעור הקבוע בתוספת השלישית;

(3) קיבל תשלום לפי חוזה הלוואה שבו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד כריתת החוזה עולה על שיעור עלות האשראי המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 5א(א) שמותקיים בו האמור בפסקה (2);

(ב) מלווה שעשה אחד מאלה, דינו - קנס כאמור בסעיף 61א(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [29,000 ₪]:

(1) כרת חוזה הלוואה בלא מסמך בכתב או חוזה הלוואה שאינו הכולל את כל הפרטים המנויים בסעיף 3(ב)(2) עד (9) ו-(11), לעניין חוזה הלוואה הכולל רק ניכיון שטר את הפרטים המנויים באותו סעיף, כפי שהוא מוחל בסעיף 1א15(2), ולעניין חוזה הלוואה הכולל רק מסגרת אשראי - את הפרטים המנויים באותו סעיף כפי שהוא מוחל בסעיף 1א15(2), בניגוד להוראות סעיפים 2 או-3 או 1א15 או 1א15(2);

(2) קבע בחוזה הלוואה בסיס הצמדה או בסיס ריבית שאינו כאמור בסעיף 4א;

(3) לא כלל תנאי בחוזה ההלוואה ולפיו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד

כריתת החוזה לא יעלה על שיעור עלות האשראי המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 5(ב);
 (4) לא כלל תנאי בחוזה ההלוואה שלפיו שיעור ריבית הפיגורים לא יעלה על שיעור ריבית
 הפיגורים המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 6(ב);

(5) הקדים את מועד הפירעון של ההלוואה, כולה או חלקה, - שלא בשל חשש ממשי לאי
 פירעון ההלוואה, או שלא בשל כך שהסיכון הכרוך בהלוואה גדל בשיעור ניכר, או שלא של הפרה יסודית
 של החוזה או שלא בשל תנאים המחייבים ביצוע מיידי של פעולה לגבי הלוואה, בניגוד לסעיף 7(א) בשל
 כך בלבד שעבר המועד המוסכם לתשלום שיעור אחד מן השיעורים להחזר ההלוואה, והלווה לא פרע את
 התשלום, בניגוד להוראות סעיף 7(א).

אנו סבורים כי סעיף-קטן (5) עמום מאוד, מבוסס על מושגי שסתום רבים, וקשה לבסס עליו עבירה
 פלילית.

15גד. (א) בסעיף זה –

"הסכום הקובע" – כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לעניין תאגיד בנקאי, תאגיד עזר וסולק – מיליון שקלים חדשים;
 (2) לעניין מבטח – סכום העיצום הכספי שהיה מוטל על המבטח בשל הפרת הוראה המנויה בחלק ג'
 בתוספת השלישית לחוק הפיקוח על הביטוח;

(3) לעניין חברה מנהלת – סכום העיצום הכספי שהיה מוטל על החברה המנהלת בשל הפרת הוראה
 המנויה בחלק ג' בתוספת הראשונה לחוק קופות גמל-;

(4) לעניין בעל רישיון למתן אשראי, ובעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי ובעל רישיון להפעלת
 מערכת לתיווך באשראי – סכום העיצום הכספי שהיה מוטל על בעל רישיון למתן אשראי, ובעל רישיון
 למתן שירותי פיקדון ואשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי בשל הפרת הוראה המנויה
 בסעיף 72(ג) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים.

(ב) -הפר מלווה מוסדי הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, החלה לגביו, רשאי המפקח על
 הבנקים, המפקח על הביטוח או הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון -במשך האוצר, או המפקח על
 נותני שירותים פיננסיים, לפי העניין, להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סעיף זה, בסכום הקובע:

(1) כרת חוזה הלוואה בלא מסמך בכתב או חוזה הלוואה שאינו הכולל את כל הפרטים המנויים
 בסעיף 3(ב) עד (9) ו-11, בסעיף 3(ב), ולעניין חוזה הלוואה הכולל רק מסגרת אשראי- את הפרטים
 המנויים באותו סעיף כפי שהוא מוחל בסעיף 15א(2), בניגוד להוראות סעיפים 2 ו-4 או 3 או 15א או
 15א(2);

(2) לא תיעד את הסכמת הלקוח לכריתת החוזה, בניגוד להוראות סעיף 2;

(3) לא מסר דוח תקופתי בניגוד להוראות סעיף 15א(3);

(4) לא מסר מסמך המתעד את הגדלת מסגרת האשראי ואת מסגרת האשראי החדשה בניגוד
 להוראות סעיף 15א(4);

(25) קבע בחוזה הלוואה בסיס הצמדה או בסיס ריבית שאינו כאמור בסעיף 4א;

(36) כרת חוזה הלוואה שבו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד כריתת החוזה
 עולה על שיעור האשראי המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 5(א);

7) כרת חוזה הלוואה שבו שיעור ריבית הפיגורים הידוע במועד כריתת החוזה עולה על שיעור ריבית הפיגורים המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 6(א);

48) לא כלל תנאי בחוזה ההלוואה ולפיו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד כריתת החוזה לא יעלה על שיעור עלות האשראי המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 5(ב)-;

9) לא כלל תנאי בחוזה ההלוואה שלפיו שיעור ריבית הפיגורים לא יעלה על שיעור ריבית הפיגורים המרבי הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיף 6(ב).

ג) כרת מלווה מוסדי חוזה הלוואה שבו שיעור העלות הממשית של האשראי או שיעור ריבית הפיגורים, הידוע במועד כריתת החוזה, עולה על שיעור עלות האשראי המרבי או שיעור ריבית הפיגורים המרבי, לפי העניין, הידוע באותו מועד, בניגוד להוראות סעיפים 5(א) או 6(א), ושיעור העלות הממשית בתוספת שיעור ריבית הפיגורים עולה על השיעור הקבוע בתוספת השלישית, רשאי המפקח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון או המפקח על נותני שירותים פיננסיים, לפי העניין, להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סעיף זה, בשיעור כפל הסכום הקובע.

גד) על עיצום כספי לפי פרק זה לגבי תאגיד בנקאי יחולו ההוראות לפי סעיפים 14ט עד 14טו לפקודת הבנקאות, 1941, בשינויים המחויבים.

ה) על עיצום כספי לפי פרק זה לגבי מבטח יחולו ההוראות לפי סעיפים 1א92 עד 92י ו-92טז עד 92כג לחוק הפיקוח על הביטוח, בשינויים המחויבים.

הו) על עיצום כספי לפי פרק זה לגבי חברה מנהלת יחולו ההוראות לפי סעיפים 44 ו-47 לחוק קופות גמל, בשינויים המחויבים.

ז) על עיצום כספי לפי פרק זה לגבי בעל רישיון למתן אשראי, ובעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, יחולו ההוראות לפי סעיף 72(ד) וכן לפי סעיפים 74 עד 93 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, בשינויים המחויבים, לרבות הסמכות להמציא למפר, במקום הודעה על כוונת חיוב, הודעה על התחייבות להגיש התחייבות וערבון.

16. א) חוק זה בא להוסיף על זכויות הלווה על פי כל דין ולא לגרוע מהן.

ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 6(א), אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מחובותיו של מלווה מוסדי לפי חוק אחר.

17. הוראות חוק זה יחולו על אף כל ויתור או הסכם נוגד, אלא אם כן הותנה עליהן לטובת הלווה.

18. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

18א. א) שר האוצר, בהסכמת נגיד בנק ישראל, ובהתייעצות עם בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה והשניה.

ב) שר האוצר, בהסכמת נגיד בנק ישראל ושר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה, רשאי בצו, לשנות את התוספת השלישית.

19. א) תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום פרסומו.

ב) על אף האמור בסעיף קטן 6(א), הוראות סעיפים 7 עד 14 יחולו גם על חוזה הלוואה שנחתם לפני תחילתו של חוק זה ושלא חלות לגביו הוראות סעיף 15, ושעל פיו עולה שיעור העלות הממשית של האשראי או שיעור ריבית הפיגורים על כפליים השיעור המרבי המותר על פי סעיפים 5 או 6.

שמירת דינים

החוק מחייב

ביצוע ותקנות

שינוי התוספות

תחילה ותחולה

"תוספת ראשונה"

(ההגדרה "שיעור עלות האשראי המרבי" שבסעיף 1)

שיעור עלות האשראי המרבי

(1) לגבי הלוואה הניתנת בשקלים חדשים – הריבית שקובע בנק ישראל במסגרת ההחלטות המוניטריות התקופתיות, המשמשת את הבנק לצורך מתן הלוואות לתאגידים הבנקאיים או לצורך קבלת הלוואות מתאגידים בנקאיים, המתפרסמת באתר האינטרנט של בנק ישראל, כשיעורה מזמן לזמן והידועה במועד כריתת חוזה ההלוואה, בתוספת 15 נקודות האחוז;

(2) לגבי הלוואה הניתנת במטבע חוץ – ריבית הליבור בתוספת 15 נקודות האחוז; לעניין זה, "ריבית הליבור" – ריבית סמן יומית דולרית להלוואות בין בנקאיות לפרק זמן של שנה בין הבנקים בלונדון (London Inter-Bank Offered Rate) המתפרסמת לידיעת הציבור באמצעות מפיץ המידע "רויטרס"; במדינות שבהן לא מפורסם מדד ליבור, ריבית הבנק המרכזי באותה מדינה בתוספת 15 נקודות האחוז.

(3) לגבי הלוואה בדרך של מסגרת אשראי והלוואה-קצרת מועד, שנותן מלווה מוסדי, בין שהיא ניתנת בשקלים חדשים ובין במטבע חוץ –

(א) לגבי תאגיד בנקאי, תאגיד עזר וסולק - הריבית הקבועה בסעיפים (1) ו-(2) לתוספת, ריבית בנק ישראל בתוספת 20 נקודות האחוז, אלא אם שקבע המפקח על הבנקים, בהתייעצות עם המפקח על נותני שירותים פיננסיים, ריבית אחרת, והיא פורסמה בהתאם להוראת סעיף 5(ג2) לפקודת הבנקאות, 1941³; המפקח רשאי לקבוע לעניין זה ריביות שונות לסוגים שונים של הלוואות כאמור ברישה.

(ב) לגבי חברה מנהלת, מבטח, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי – ריבית בנק ישראל בתוספת 20 נקודות האחוז, הריבית הקבועה בסעיפים (1) ו-(2) לתוספת, אלא אם שקבע המפקח על נותני שירותים פיננסיים, בהתייעצות עם המפקח על הבנקים, ריבית אחרת, והיא פורסמה בהתאם להוראת סעיף 5 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים; המפקח רשאי לקבוע לעניין זה ריביות שונות לסוגים שונים של הלוואות כאמור ברישה.

³ ע"ר 1134, תוס' 1, עמ' (ע) 69, (א) 85; ס"ח תשע"ד, עמ' 125.

(ג) בסעיף זה "הלוואה קצרת מועד" – הלוואה לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים, ושאינן לצדדים אפשרות להאריכה או לחדשה בתנאים דומים; קיבל הלווה הלוואה קצרת מועד נוספת מהמלווה או מקרוב משפחתו, או אם היה המלווה תאגיד, מתאגיד קשור לתאגיד המלווה, בתקופה הסמוכה להלוואה הראשונה – יראו את הלוואה כאילו אינה הלוואה קצרת מועד, אלא אם הוכח אחרת. לעניין זה – "תאגיד קשור" – תאגיד השולט בתאגיד המלווה, תאגיד הנשלט על ידי התאגיד המלווה או תאגיד שהתאגיד השולט בו הוא אותו תאגיד השולט במלווה.

(4) פרטים (1) עד (3) לתוספת זו לא יחולו על הלוואה שניתנה לעוסק שלא לשימוש אישי, ביתי או משפחתי והיא מסוג ניכיון שטר שמשך מי שאינו הלווה או שניתנה כנגד המחאה של זכות לקבלת תשלום שאינה ניכיון שטר.

לדיון:

1. האם לא ראוי לקבוע הוראה אחת המחייבת את הסכמת שני הרגולטורים ולא קביעה עצמאית של כל גוף (בהיוועצות בלבד) עם הרגולטור השני? זאת, בפרט בשים לב שאין דרישה לאישור ועדה?
2. אף אם קיימת הסכמה כי אין צורך באישור הוועדה, האם לא ראוי לקבוע סעיף המחייב את הרגולטורים להודיע לוועדה על קביעת הריבית כאמור?
3. האם יש מקום לקביעת סעיף דיווח לגבי היקף ההלוואות קצרות המועד?

תוספת שניה

(ההגדרה "שיעור ריבית הפיגורים המרבי" שבסעיף 1)

שיעור ריבית הפיגורים המרבי – חמישית שיעור עלות האשראי המרבי כפול 1.2, בחישוב שנתי התוספת לא תחול על הלוואה שניתנה לעוסק שלא לשימוש אישי, ביתי או משפחתי והיא מסוג ניכיון שטר שמשך מי שאינו הלווה או שניתנה כנגד המחאה של זכות לקבלת תשלום שאינה ניכיון שטר

תוספת שלישית

(הריבית הפלילית, סעיף 15ג(א)(2))

(1) לגבי הלוואה הניתנת בשקלים חדשים – הריבית שקובע בנק ישראל במסגרת ההחלטות המוניטריות התקופתיות, המשמשת את הבנק לצורך מתן הלוואות לתאגידים הבנקאיים או לצורך קבלת הלוואות מתאגידים בנקאיים, המתפרסמת באתר האינטרנט של בנק ישראל, כשיעורה מזמן לזמן והידועה במועד כריתת חוזה הלוואה, בתוספת 30 נקודות אחוז;

(2) לגבי הלוואה הניתנת במטבע חוץ – ריבית הליבור בתוספת 30 נקודות אחוז; לענין זה, "ריבית הליבור" – ריבית סמן יומית דולרית להלוואות בין בנקאיות לפרק זמן של שנה בין הבנקים בלונדון (London Inter-bank Offered Rate) המתפרסמת לידיעת הציבור באמצעות מפיץ המידע "רויטרס". במדינות בהן לא מפורסם מדד ליבור, ריבית הבנק המרכזי באותה מדינה בתוספת 30 נקודות אחוז.

תיקונים עקיפים ותחולה:

תיקון פקודת הבנקאות:

18. בפקודת הבנקאות, 1941 בסעיף 15 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום ו-13 יבוא 13א, 14ח(א)(1) ו-2) ו-14ט עד 14טו;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום 14ח(1) יבוא 14ח(א)(1);

תאגידים שדינם כדין תאגיד בנקאי

"15ג. (א) לענין סעיפים 5, 8א, 8ג, 8טו עד 8כא, 13, 13א, 14ח(א)(1) ו-2) ו-14ט עד 14טו; דין תאגיד כאמור בסעיפים 11(א)(3א) עד (ג) ו-11(ב) לחוק הבנקאות (רישוי), כדין תאגיד בנקאי.

(ב) לענין סעיפים 5, 8א, 8ג, 178 עד 181, 9 עד 11א, 12, 14ב, 14ג, 14ה, 14ח(א)(1), 14ט עד 14טו, ו-15 עד 15א, דין סולק כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק הבנקאות (רישוי), כדין תאגיד בנקאי.

לדיון:

תיקון עקיף זה נועד להסמיך את המפקח על הבנקים להטיל עיצומים כספיים לפי פקודת הבנקאות על תאגידים שונים שיש לו סמכות פיקוח עליהם אך אינם תאגידים בנקאיים, דוגמת תאגידי עזר (הכוללים למשל את חברות כרטיסי האשראי).

פקודת הבנקאות אינה נדונה לרוב, בוועדת החוקה, חוק ומשפט, אלא בוועדת הכלכלה, ולעיתים בוועדת הכספים. לאור זאת יש לבחון האם נכון וראוי לדון בתיקון במסגרת זו?

תיקון חוק איסור הלבנת הון:

19. בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, בתוספת הראשונה =פירוט העבירות שמוחלות עליהן הוראות החוק], אחרי פרט (18) יבוא:

"(18ז) עבירה לפי סעיף 15ג(א) לחוק אשראי הוגן התשנ"ג-1993 ;

לדיון:

האם נכון להוסיף את העבירות מכוח החוק המוצע לחוק איסור הלבנת הון. יש לתת את הדעת לכך שהוספת מה שמכונה "עבירת מקור" לחוק איסור הלבנת הון צריכה להיעשות במשורה ובמקרים המגלים התנהלות עבריינית משמעותית שבצידה הלבנת הון. ואולם, הנוסח הרחב של סעיפי העבירות ובפרט נוסח סעיף 15ג(א)(1) מאפשר החלת חוק איסור הלבנת הון (הכולל סנקציות חריפות יותר מהעבירות לפי חוק זה) גם על הפרות טכניות (אי מילוי כל חובות הגילוי) וכן בנסיבות בהן הייתה כוונה להתחמק מחיובים מכוח החוק אך מבלי שאלו יהיו נגועים בהתנהלות עבריינית מיוחדת המצדיקה את הוספת העבירה לחוק איסור הלבנת הון.

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 :

סעיף 1א5 יחול רק על הלוואות שלא חל עליהם סעיף 7 לחוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993.

תיקון חוק מאבק בארגוני פשיעה:

20. בחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003, בתוספת הראשונה [פירוט העבירות שמוחלות עליהן הוראות החוק] אחרי פרט 7אב יבוא:

" 7ג. עבירה לפי סעיף 15ג(א) לחוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993. "

תחולה

21. חוק זה יחול על חוזה הלוואה שנכרת ביום תחילתו (בסעיף זה – יום התחילה) ואילך; על חוזה הלוואה שנכרת לפני יום התחילה יחולו הוראות החוק העיקרי כנוסחן ערב היום האמור.

תחילה

22. (א) תחילתו של חוק זה **שנת-חמישה עשר חודשים מיום פרסומו**;

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) סעיפים 5 ו-6 יחולו על מלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי, תאגיד עזר או סולק מיום פרסומו של החוק;

(ג) תקנות ראשונות לפי סעיף 1, לעניין הגדרת הלוואה, ייקבעו לא יאוחר **משישה חודשים מיום התחילה**.

סעיף דיווח ושינוי:

נוכח החשש כי קביעת תקרות הריבית בחוק זה תוביל לעליה בשיעור הריבית בתאגידי הבנקאיים והיצמדות ל"תקרה", נשקלת האפשרות לחייב את שר האוצר, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל, לבחון במהלך השנה השלישית מיום התחילה אם התיקון אכן הוביל לעליה בשיעור הריבית. אם מצאו כי חלה עלייה ללא הצדקה, עליו לשקול להוריד את "תקרת הריבית" בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף 18א(א) לחוק, ואם החליט שלא לעשות כן, יהיה עליו להודיע לוועדה על הנימוקים לכך.